

Ladislav Klíma: Jednoaktovka

Osooby: Edgar

Viktorie, jeho milénka

Benedikt, jeho děd

Druhá Viktorie

Velký pokoj, zařízený postarodávnu, ponuře, po-
divně. - Edgarova ložnice. Edgar sedí na pohovce,
Viktorie vedle něho. Je noc.

Viktorie /22letá, krásná, vysoká. Výraz třpytivé
bujnosti, skoro bezuzdnosti, bezsta-
roštné ~~stá~~ hříšné volnosti, které se
říká "Nemravnost", líbající Edgara./
Jak jsi krásný, stále krásnější. Či
snad jen oči mé staly se krásnějšími
láskou k tobě a tím pouze krásu všude
orzžehují?

Edgar /26letý, rovněž vysoké postavy, s dět-
ským, umíněným, hrdým výrazem ve velmi
jemných, až chorobných rysech. Trhne
sebou, vzchopí se z pohovky Z věže sly-
šet údery hodin./
Jedenáct! Už za hodinu, hu! /Rozběhne se
ke dveřím, zamkne je./ Jaký to nesmysl!
/Odemkne zas. Hodiny dozněly./ Jak
ohyždné to zvuky! Jakoby z černého bah-
na odněkud z podsvětí vycházely. A
svět je jen bezedné černé bahno.

Viktorie Ty mně tedy neřekneš, čeho se tak děsíš

Edgar /opovržlivě/ Já a děsit se?

Viktorie Od nějaké doby se tvé chování, dříve
přece tak pevné, zcela změnilo. Pověz
mně, můj nejsladší, a ulehčí se ti,
miluješ-li mne aspoň trochu.

Edgar /pobíhá chvíli pokojem/ Eh, snad máš
pravdu! Budiž! Byla jsi beztoho do věci
dlouho dost zapletena. Řekni mně upří-
mně, jsi si jista, že vskutku umřel?

Viktorie Byl tvrdý, jakoby smrt mu vzala vše-
chno maso a nechala jen kost. A voněl
také už jako thoř.

Edgar A - dále: nepřipadla ti nikdy myšlenka,
že je s tím člověkem něco zvláštního?

Přímo nadpřirozeného?

Viktorie Nikdy.HAHAHA!

Edgar Myslím tím:nebyl-li, není-li něco jako vampýr.Lépe řečeno:který je mrtev a přes to žije nejzáhadnější existenci i tělesně.

Viktorie Nic.To jen ty, miláčku, něco takového můžeš cítit při své ohromné fantazii a při celé minulosti, která tě k němu - jinak nejobyčejnějšímu člověku, kterého jsem poznala, poutala.Musit s ním být od dětství každou hodinu - br!Já byla u něho hospodyní jenom rok, ale nebyla bych ani to vydržela, kdyby tys mne nebyl tam držel, jako magnet železnou pílinu.

Edgar To vše by zde nerozhodovalo. Hlavní věc je - ty víš snad.

Viktorie Myslíš tím své sny?

Edgar Ano.

Viktorie Odpusť, ale cos mně o nich řekl?Jedině, že se ti o něm vždy zdávalo a zdá, jednou že je mrtev, když mrtev nebyl, po druhé že žije, když už je mrtev.

Edgar Řeknu ti o tom nejstručnější to nejdůležitější.Mazlil jsem se s těmito sny dlouho dost, hrál se s nimi až konečně probudil se z nich děsný drak.

První vzpomínka z mého dětství - jeho infernální, nestárnoucí tvář, máto matky - on mne učil mluvit. On mne učil, což je to nejohrovnější i myslit - svým hnusným,smrdutým, za živa hniječím mozkiem. o se ze mne mělo stát?Naše duše byly naprosto opěčného druhu:on vtělená prosa - já celým svým ustrojením umělec. Co mohlo se z umělce ve mne stát, kdyby od nejútlejšího dětství nebyl býval do mne, místo blahodárné vláhy, nebyl do ní ustavičně kapáť jen zžíravý jed. Jeho obličej, hlas,atd. budily ve mně mystický děs, mystickou hrůzu.Trýznil mně stále duševně i tělesně způsobem nejrafinovanějším. Nutil mne soustavně k jednání, proti němuž vzpomněla se celá má bytost, k činům tak bezectným, že

stud nedovoluje mi dčdnes o nic mluvit. Jeho cílem bylo vyhřovat ze mne ideální-
ho lotra, lichváře, pašeráka, podvodníka,
zloděje, ba i vraha. Coťva dosáhl jsem
14 let, vzal mne ze škol a běda našl-li
u mne jakoukoli knihu, štětec, foukací
harmoniku. Moje nenávisť k němu rostla do
neuvěřitelná. Jediné co mně těšilo, byl
vysoký jeho věk. V jeho smrti viděl jsem
konečně ne pouze vysvobození, ale štěstí
vůbec, štěstí bezmezná: blaženost nebeskou
představoval jsem si ji posléze jako
stav, kde člověk nemá děda. Ale on ne a
ne umřít, ne a ne ani stárnout. Lékaři
žasli nad tím, že organismus jeho neje-
ví, přes devadesát let, ani známky něja-
ké nemoci, scházení věkem. Co mne přes
vše v naději tajně udržovalo, byly - sny.
V nich viděl jsem jej vždy jen ve stavu
buď umírání anebo smrti anebo posmrtného
života, jakoby své zdraví, své nestárnutí
byl koupil dčsně, jako když prodá člověk
duši svou ďablovi, zemřelostí už v tomto
životě... Já stal jsem se již plnoletým
- a neodcházel jsem od něho.. stále pomá-
hal jsem mu v jeho zločinech. Co mohl
jsem jiného dělat? Neměl jsem ani haléře
svého, vyjma různé darebačiny neuměl
jsem vlastně nic a netvor nechtěl mne
pustit, vyhrožuje mně žalobou pro různé
zločiny, které byly vždy, ať direktně
nebo indirektně, dílem jeho. Postavení
mé bylo nesnesitelné, dčsné. Ty to víš,
tys tenkrát vstoupila k němu za hospo-
dyní. Fuj! Nechci na to myslet! Proč jsi
to jen udělala? Být hospodyní je pro
ženu vždy čímsi zneuctivajícím. Ale ty -
měla jsi toho zapotřebí? Ze zámožné,
vážené rodiny k takovému dědkovi! -

Viktorie: ~~Vždyť~~ Vždyť jsem ti řekla proč!
Edger: Víš, ale nemohu tomu právě věřit. Kdyby
lásky ke mně tě zem byla přivedla, ne-
byly by se našli cesty k našemu zolizování
jiné a lepší? A zblížili jsme se vlastně
tenkrát? Po celou tu dobu zůstali jsme
si spíše cizí. Nemohu věřit, že už ten-

krát? ~~xxxxxxkouxixkxššxxxxx~~ jsi mne milovala.

Viktorie Čela jsem se ti nabízet jako kurva? Čekala jsem vyjdeš-li mně zpočátku aspoň malinko vstříc, ale ty odpovídal jsi jen nevrlostí i hrubstvím na všechny mé vřidnosti!

Edgar ~~xxxxxxkxkxkxkxkxkxkxkx~~ Vřidnosti! Nebyť vřidným k "mladému pánu", pravděpodobně dědici - nemá-li věc ještě jiný, horší náček.

Viktorie /pohněvané/Jaký, smím-li se ptát?

Edgar /s důrazem, taktéž hněvivým tónem/ Nevím ještě dobře, ale zvím to snad co nevidět... Ony jsou vševědoucí. Ale pak, má zlatá, budeš mít příčiny bát se trochu... Mlč, mlč a poslychej dál! - Tedy můj stav byl děsný. hápal jsem, že nutně abych pomohl sám sobě, - jako všude jsi jedině jen toho zapotřebí. Ale jak? Nevěděl jsem, avšak byl bych jistě na to přišel - kdyby tu skoro náhle, jakoby osudu stačila moje dobrá vůle, netvor sám sebou záhadným způsobem zemřel.

Viktorie /dosud hněvivě/ Nejší jediným člověkem, kterému to záhadou není, ty?

Edgar "oslyš. Už vícekrát učinila jsi podobné hanebné narážky, zakazuje si to! On tedy zemřel, já stal se univerzálním dědicem velkého jmění, ale pravou radost jsem z této chvíle, o níž jsem po celý život toužebně snil, neměl. Nemohl jsem uvěřit, že je opravdu artev a všechny zkoušky, které lékaři k mé žádosti na těle jeho činili, nemohly mne uspokojit. Přirozeno, vždyť pochybování mě bylo metafyzického rázu, podepřené pocitem, že se vůbec neumírá. Ony byly teď častější než dříve a stále jasnější a příernější. Teď byl v nich děd stále živý, třeba stále na umření, a já, - já umíral jsem jakýmsi nevypověditelným způsobem stále s ním. Oně, přemílal jsem si stále otázku, jako ve bdění přemítáme o jakomkoli problému - Zemřel vlastně či nezemřel? A odpověď zněla vždyvnezemřel.

to se jen tak klameš, tvá vira v jeho smrt je pouhý sen, počkej přesvědčíš se. A já opravdu i ve bdění stále vážně jsem se tázal: nejsem obětí snů? Každý zná sny, v nichž lítáš v nichž říkáš si triumfálně: vždyť to jde a tak lehce! Jak uvedu zítřka v úžas lidi, až poletím nad nimi pouhým máváním rukou! A já aspoň po těch snech pokoušel jsem se následující den vážně, nepodaří-li se mně let. A tak každého jitra po oněch snech kladu si doopravdy otázku, není-li staroch přece jen živ. Musím říci, že dodnes o tom pochybuju. Celá věc draždila mne časem dosti příjemně. Ale poslední dobou, jak jsem řekl, vzala na se ~~xxvážlivě~~ hroznivé vzevření. Rodí se ve mně tajemná hrůza, pojmy mé se povážlivě matou, obávám se sešlzení. Miláčku můj, tok čím trpíš, je sice už bláznovství k pohledání, ale bláznovství příšerné, s kterým je třeba zacházet nejšetrněji. Nesmím se ti už smát.

Viktorie

Edgar

Serédné dost, od tebe, žeš to dělala. - A ještě jedna věc je zde: neříkal jsem ti nikdy o tom, co se stalo v noci po jeho smrti?

Viktorie Ne.

Edgar

Nuže povím ti to také. Kol půlnoci probudím se náhle mokrý potem, se zježenými vlasy. aniž se mně před tím co zdálo sedím na posteli a tu slyším z velejší místnosti něco jako šouravé, šustivé kroky v pantoflích. Znal jsem je až příliš dobře. Za tímto pokojem byl poko další a v něm - rakev, a se svým obyvatelem. Sedím dál, vlasy nechtějí ulehnout naopak, utekl bych, ale nemohl hsen pohnout ani prstem. Do šustění mísí se i hekání a odkašlávání a vzdychání... "Teď vejde ta hrůza ke mně! Teď, teď!" A bezmezný strach vymrští mne tu, běžím ke dveřím a zamknu je šťastně. Pak uspokojen, usednu opět. Ozvalo se ještě

jedno dlouhé vzdechnutí - a nastalo ticho. Máno leží mrtvola v rakvi jako dřív

Viktorie Huuu!

Edgar Ale to není vše. Za delší dobu bylo to 4. dubna minulého roku, právě ve výročí jeho smrti, probudilo mne opět totéž šustění a hekání z téhož pokoje. /Ukáže na dveře, jež chtěl před nedávnem zamknout/ Ale v dalším pokoji rakev už ovšem nebyla. Tenkrát vzmužil jsem se rychle a běžel, abych zamknul. Již sahám na klíč, tu vidím, že se klika pomalu snižuje. Uchopil jsem ji, když objevila se již mezi dveřmi a zdí šterbina, přitiskl jsem ji vši silou k sobě. Tvá síla nebyla by dostačila, aby dveře opět přivřela. Pak otočil jsem klíčem. Zase ještě jen jedno dlouhé zasténání - a ticho.

Viktorie "nes je opět 4. dubna.

Edgar Vím. Ale před rokem jsem na to nepřišel, teprve, když netvor odešel.

Viktorie Poslyš, dnes zůstanu celou noc u tebe!

Edgar Nesmysl! Myslíš, že jsem takový strašpytel? Dnes jsem připraven! Ať si jen přijde! Těším se na něj! Pozvu ho aby se mnou povečeřel! Nepřijme-li nebo nebude-li se chovat, jak se sluší a patří, zmlátím jej až bude po druhé mrtev. /Vyjme z kouta velmi tlustý klacek a ukáže jej/ A mimo to - /Rozepne kabát, z kapsy mu čouhá revolver a dáka/

Viktorie Hezké! Ale trochu víc skutečné srácnosti, třeba beze zbraní, bylo by hezčí miláčku, znáš mne jak ráda bych jindy ti řekla: jen to zkus s tím strašidlem, tak dnes ti to zrazuju! Jsí hluboce rozrušen a nezdravý, zjevení působilo by snad katastrofálně. Já co, můj zlatý? Buď zůstanu zde u tebe anebo ještě lépe strávíme noc v nočních místnostech /Zřejmě kolísaje, pochvilí dupne/ A ne! Musím proti tomu! Zvítězit nebo utéci! A teď mne již opusť! Je třičtvrté na dvanáct!

Viktorie O ne, o ne, neopustím tě! Mám hrozné tušení.

Edgar Vem je čert! Ať se stane co chce! /Od-
strčí ji surově. Ona nepromluví již,
vezme plášť, otevře dveře. Stane v nich
ještě, zadívá se na dlouze jako na roz-
loučenou, on zahrozí pěstí, ona zmizí,
zamknuvši dveře za sebou na klíč. Edgar
přistoupí k oknu /Táhle jde.. Jsem zvá-
dav, ohlédne-li se. Ohlédne-li se, neměl
bych jí dát znamení, aby se vrátila?
Opravdu udělám to. Ale ona se nechlíží.
No - ohlédní se přeci, dokud tě vidím!
Ne, palice umíněná! A tam již zachází
do postraní ulice.. Fu! Jaký mám vztek!
/Zrak jeho padne na hodiny. Vztek ho pře-
jde, ustoupí něčemu jinému. /Bože, už to
má být! Teď teprve cítím, jak to může být
hrozné! /Rozeběhne se ke dveřím do poko-
je a střelovitě je zamkne na klíč. Oddy-
chne si. /Tak - a teď ať si to začne
třeba šustit! V nejhorším případě uteku
na chodbu a na ulici ven.. obě tak. Ale
ještě lepší bude posilním-li se troškou
brandy. /Nalije čtvrt litru a vleje je
do sebe. /Arr! Ale teď, milé strašidlo,
přijď, přivítám tě opravdu vesele! /Po-
dívav se ještě zblízka na své zbraně,
ulehne na peňovku s knihou v ruce. Vítr/
Duní půlnoc. Edgar sebou trane.

Edgar /Mne si oči, zívá /aaach!... Usnul jsem..
Co se mně to zdálo? Ach, už vím! Byl jsem
pozdán na hostinu a strkal jsem si kde-
jakou stříbrnou lžičku do kapes, už
jsem byl jimi naditý jako holoubě ná-
divkou. A pořád se mně zdá, že tam ještě
jsem, že to nebyl sen.. .. Pah! "Sen!"
Jaký to nesmysl! Hoj, co to slyším?...
/Zdvojenou silou zavznívají strašidel-
né zvuky; do toho se ozývá drnění stěn
a nábytku. Velké zrcadlo na zdi silně
se pohne/

Edgar Ach! To ten starý plesnivec! Dnes už zase
tak brzo? Co mu jen dnes předložíš?
Opravdu, starochu, vítám mě nejši nikdy,
ale teď právě poslal bych tě do nej-
horoucnějších pekel! Myslil jsem, že
právě dnes nebudeš moci vstát a

ze své roztomilé rakví postele..Ale je mně dnes tak divně..Co to bylo? o to bylo dříve..Teď jde ke dveřím./Žvuky znějí nyní nejpříšerněji..Silné chclavé rozksáslání.Chvilí ticho.Konečně Edgar vstane a po špičkách připlíží se ke dveřím pokoje,tam stane; pološeptem:/Vzpomínám:vždyt jsem zamkl ty dveře.. a sice před ní.Hm..Něco se mně dříve zdálo...a v tom snu zamkl jsem před ní..Měl jsem strach.Byla tu myslím,ta děvka.Haha,ty pitomé sny!ani létat v nich člověk nedovede./Zazmává rukama jakoby chtěl létat/

Hlas Benediktův /Nepopsatelně hnusný, mrtolný/
Tak jen odemkni.lotře,myslíš, že nevím, že jsi přede mnou zamkl?

Edgar /Sáhne na klíč,ale všáh/Co to?Bojím se nějak..Tak se mně zdá,tak se mně nějak zdá, že nebudím docela.Mám otevřít či nemám?

Hlas Ben. Odemkni,lotře,povídám!

Edgar Měl bych utéci../skočí ke dveřím na chodbu,ale stane a vrátiv se nazpět, odemkne/

Benedikt /Vstoupí.Je v divném,nočním,bílém úboru,jakoby v rubáši.Malá vychrtlá tvář nevyličitelně ohyzdná,transcendentálně hnusná,strašidelná;tvář mrtvolý./Pojd sem blíž,lotře!

Edgar /Pomalu přistoupí.Benedikt mu dá dva noční políčky/Odpusťte,drahý děde, zamkl jsem jen, na mou čest,nedopatřením.

Benedikt Tak si jen dej pozor,abych tě nedopatřením nevydědil.Ne nemůžeš ani vidět, ale poníže mě uvidíš rád./Přisourá se ke stolu a s nesmírnou námahou usedne. Edgar usedne opodál./

Edgar Ale dědečku, dnes pro tebe nemám nic k jídlu:nevěděl jsem, -

Benedikt Hehehe!Rozpomen se - v kuchyni v troubě.

Edgar /Uhodí se do čela/Vskutku!Ale - ale

vždyť to tam je - už tři roky -

Benedikt/popácá si čelo/Nu ovšem - už to jiné nebude; pomátl se mu rozum.Pořád se mu jenom zdá.Jdi se jen podívat!

/Edgar odejde.Stařec nepřetržitě chrochtá.Edgar se vrátí s mísou v ruce./

Edgar /Čichaje k ní/Úplně čerstvě libovonné skopové s bramborama!Kdo by to byl řekl!/Postaví mísu před děda, jenž se dá ihned do jídla./

Benedikt/Jen se vzdej naděje, že jsem umřel!Kxž vzdej se naděje, že vůbec umřu i kdybych podle lidského soudu, natáhl brka, byl bych živ dále, třeba jinde, dělal bych totéž, co dělám teď, a ty bys mne tam navštěvoval jako tady.Tedy jak by ses mne zbavil?

Edgar Filosofujete báječně!

Benedikt Jsem stokrát moudřejší, než si takový mazal a šumař představí.Pořád mají dnes munvy se svým uměním, a filosofie jde u nich zcela na hrnek.Pamatuj si ty nedochůdče, že jsem se tě snažil vychovat ve skutečné moudrosti.Ale tys to neocenil, nepoznal, ty štětečku, ty falešná noto!

Edgar Hehehe, můj názor na umění jako to nejvyšší, mně nevezmete.

Benedikt Už ti ho neberu, ale pamatuj si, dokud jej budeš mít, dotud, jako jsi byl dříve za něj bit ode mne, budeš bit od osudu.
- Tak ci he s posledním obchodem?

Edgar Jsou vaše obchody také filosofií?

Benedikt Víc než co jiného: jsou život.Ale pravá filosofie jest jen správné hledění na život.Tak co je s tím?

Edgar - jakým obchodem?

Benedikt Mám ti dát pár poulevků, aby sis vzpomnul? - Promarnil jsi utržené peníze, vid' letě?

Edgar Ne, ne - už si vzpomínám..To s těmi čtyřiceti děvčaty?

Benedikt Teší mne, že to víš!Prodal jsi je, [†]pos mi psal a nalodils je už ve přístavu..Ade jsou peníze?

- Edgar Ale dědečku, vždyť je to, již přes tři roky! Peníze musil jsem sám už tenkrát odevzdat.
- Benedikt Žádné tři roky, jen tři měsíce! A odevzdals mně houby s octem.
- Edgar Ale vskutku jsem z toho jelen!
- Benedikt Jdi se podívat do kapsy svého modrého kabátu!
- Edgar /Otevře skřín, prohlídí kapsy/ Pro pána krále! Tady jsou! /Vyjme z tobočky syzacek bankovek a položí je před stáje./ Že jsem to nevěděl!
- Benedikt To byj je byl promarnil, ne?
- Edgar Ale jak se mně to mohlo všechno tak po-pléstí?
- Benedikt Tak ty nevíš ani, žeš byl v cizině těžce nemocen?
- Edgar Nemocen? To ale - vskutku, teď nějak vzpomínám. Co to bylo za nemoc?
- Benedikt Nůž mezi žebry.
- Edgar Opravdu? /Vstane, přechází/ Vzpomínám na všechno.. Jeden opilý námořník vyčkal mne - tvrdě, že jsem jej obehral ve falešné hře, před hospodou a bodl mne. Ale - ale pamatuju, že už dříve měl na mne spadeno. Spehoval mne už ve vlaku. Jistě byl - někým najat.
- Benedikt Hm - nebylo by divu: čím kdo zachází, tím také schází. Sám ukládáš o život jiných, nediv se, naučíš-li témuž.
- Edgar Komu - ukládám o život?
- Benedikt Lotře drzý! /Odplivne si. Edgar nemůže se zmocí na slovo. Nastane delší dobu ticho, jen mlaskáním starce rušené/
- Edgar /pro sebe/ Tak tedy on žije.. Marně jsem se těšil.. Neumře nikdy. Věčně zůstane mně pověšeno na krk toto nejhnusnější strašidlo. A myslím, že až zemru já, budu trávit věčnost v jedné rakvi s ním objímat se s ním, mluvit s ním - hrůza! Avšak zvyknu si na to. Snad stane se mně to rozkoší, snad zamiluju se do něho. A nebylo by to přirozeno? Nejsem netvor jako on! Něco mezi životem a smrtí, skutečností a neskutečností, revenant pou-

ze, jehož řemeslo je jen strašit mezi lidmi. - A přece nemohu se dnes méně než jindy s tím smířit. Jsem jako poloviční. Co jen dnes předcházelo? Cítím, že přijdu na to! nemožno žít dlouho ve dvou elementech!

Benedikt /Odstričiv mísu/ Je zde - ona?

Edgar Myslí, že ano - vlastně, že ne, vlastně nevím, co myslím - .

Benedikt Ach, ach! A já myslím, že se bez bláznivce neobejdeme. Je tedy: slyšíš ji jak pracuje v kuchyni?

Edgar Opravdu už delší dobu. A kde se tu vzala

Benedikt Já ji sem přivedl. Hehehe! Potkal jsem ji venku. Šli jsme spolu zatím do kavárny.

Edgar /k sobě/ Zbláznil bych se, zoláznil bych se!

Benedikt Vaří nám kapra na černo. To bude pochutnání! - Jak se to tváříš? Poslouchej, lotře, nejsi žárliv?

Edgar Na vás? Haha! Už je vám přes devadesát. Kam byste se -

Benedikt Přesto strčím deset takových nedochůdců, umělců jako jsi ty do kapsy. Ta holka na mne bere!

Edgar Na vaše peníze leda. A i to teď, teď sotva.

Benedikt Na mé peníze? No ovšem - které ženské jsou lhostejny. Ale mimo to na mne také. Je to báječná holka. Poslouchej, mám vážně v úmyslu vzít si ji.

Edgar Ale ta bude mít ženicha! Už tři léta - /zerazí se/.

Benedikt No, jen to dopověz, potrhly. Víš to! "Už tři léta" hnije v hrobě. Vybreptal jsi to na sebe ve spaní. A ty těm anům věříš. Ale to by z toho pes pošel. Holka! /volá/

Viktorie /Objeví se za okem. Má zástěrku, ale pod ní tytéž modré šaty, v kterých Edgara opustila. K Benediktovi/ Copak je, miláčku?

Benedikt No, chci ti dát pusu, ty má německá myško. /Viktorie, utřevší si ústa zá-

stěrku, přistoupí k němu a nechá si dát zachovávací pasivitu, nekonečně dlouhou hubičku/
No tak, šmákejte! Ten nadrž na holi zde myslí /s posunkem/, že mne nemůžeš mít ráda.

Viktorie Mladý pán ať se stará, aby se sám ženským líbil. Váš může mít ráda každá patnáctiletá.

Benedikt Vůak je také nenechám zahálet. Hehe! A teď dej hubičku tady tomu!

Viktorie /Odplivne si/ Fúj!

Edgar /s tajenou zuřivostí/ Jak se můžete opovážit vy jedna - - se mnou takto zacházet? Hlas mu plačtivě sálže /a přece jsi právě před chvílí jinak - jinak -

Viktorie Co "jinak"?

Edgar Já už nevím - co mne to oblétno. /Odejd k oknu/

Viktorie Co to má pořádek? Já už to dál trpět nebudu. Copak jsem tady, aby si někdo ze mne -

Benedikt Nezlob se, nezlob! To ty jeho sny! /Jí do ucha/ Pomát se úplně. Ten námořníkův nuž třeba nevykonal, co měl, dokázal snad něco lepšího. /Ještě tišeji/ Tento týden dáme ho do blázince.

Edgar Jen si šeptejte! Víím, že jste spolčení proti mně, že mně ukládáte o život, že jste si ~~kratičkou~~ toho námořníka koupili. A zvláště vy - - dámo, zasedla jste si proti mně. /Okud vy jste tu nebyla, vycházel jsem s dědečkem vždycky dobře, poslouchal jsem jeho moudrých rad, snažil se jíti v jeho šlépějích.

Benedikt Ty štetko!

Viktorie Teď už toho mám dost! Miláčku, zakaž mu dál mluvit! Bice odejdu a neuvidíš mne již.

Benedikt Ničemo, už ani s ovoj! ty myško malá, běž se podívat co dělá kapr.

Viktorie /Odcházejíc, otočí se ještě ve dveřích na Edgara/ Pitomče, pitomče, trojnásobný pitomče! /Poslední slovo zařve jako raněná šlema a bouchne dveřmi za sebou/

- Edgar Pitomče? Co tím chceš říci? Onať Be.. Ne-
poznal jsem její lásku ke mně a svou
ke mně, k milence své vlastně, jako k
největší nepřítelkyni.. ale nemysli!
Nemyslet už dál na ty ješitné pitomosti
Hlas c. iléno z ulice Pitomče, pitomče!
Edgar Co to bylo? Odkud to zaznělo? Jako by
z jiného světa! Jak je to všechno div-
né! Něco nového jakoby se ve mně pro-
bouzelo - - - . Je to dožad on? Je.
- jí snad?
Benedikt /Ledi, hlavu opřenu o dlaně/ hřebá se
a nemluví. Edgar rovněž ne. Nastane
dlouhé ticho, zprvu cinkotem nádobí
z kuchyně rušené, ale i to zmlkne. Jen
maluzina počne opět více a více skučet.
Tu nahlé Edgar, jenž seděl teď rovněž
s tvář dlaněma zastřenou, škubne se-
bou, odešne je./
Edgar Ha! Nesedí teď u mne blíž, než před chví-
lí? Nepostrčil židli neslyšitelně ke
mně? Proč počíná má srdce tak bušit?
/Zase ticho, teď však hlasy pozdních
chodců stále více přerývané hrkotem vo-
zů. Plamen lampy prská a menší se./
Benedikt /Hlasem znenáhla, už nelidácky, hlasem
artvoly; slaboce/ Holka, pojď sem!
Musíš už spát! Musíš mně pomoci do rak-
vy. A on bude dnes se mnou také spát.
Hlas Viktorie /Ať nemohla její až do kuchyně
slyšet/ Přijdu, přijdu!
/Ruce benediktiny padnou na stůl,
objeví se tvář/
Edgar Ha! To už není on, to je art vola, mno-
ho měsíců stará. - ože, - ože - - Vždyť
je to přece jen - jen.. a už rozumím!
Od té chvíle co vstal jsem z pohovky,
byl jsem v polosnu. Vidiny, sny, které
jindy při probuzení mňikem se rozprch-
nou, tentokrát zastavily se u mne, a
ať jsem už vlastně nespál, přece jen
jako bych spal. Byl jsem objektivní-
kem mezi snem a bděním. Sny, které tak
často jsem mival, a s nimiž jsem se
dříve pohrával, přelily se do skuteč-

nosti. Teď teprve bdím jako jindy. Avšak - on tu přes to sedí... Ha, zase se přiblížil ke mně - hrůza! Utěč, utěci!
 /Skubne sebou, ale ze židle nepovstává/
 Zamrzly mě kdy? Všecko spojení mezi mým duchem a poh. by těla je příšerně přerušeno... Hrůza, hrůza! /Lampa zhasne, ale pokoj zůstane dosti světlý. Okny je vidět první červánek/ Už je ráno! Sláva, jsem zachráněn! Jak je to divné. Co jsem považoval za poslední chodce, byli již časní chodce. Ale ta příšera je zde stále. Hu, tím příšernější v tom duchovém, strašidelném, prvním ranním úsvitu. Teď teprve vlastně mám před sebou - strašidlo... Vev výroční noc jeho sarti. Dříve jsem strašidlo tu neměl, ja jsem sám. Větrě se ke mně, jenž jsem takovou hrůzu z neho měl zcela lehce. Já jsem mu otevřel a teď ho tu mám. A jde blíž a blíž. Cizí síla postřkuje jeho židli. A já sedím tedy jsem na pospas. Křák bez hnutí... Jinak se z té židle nedotatna, než že se z ní zhroutím mrtev... A to stane se, cítím, jakmile na mne dotkne. Hrůza!... Ale což nezdáže vůle všecko?
 /Skube sebou silněji s tvář k prasknutí napjatou. A náhle povstane/ Hurá! Jsem spasen! A teď ven, ven! /Skočí ke dveřím, ale nemůže otevřít/ Zamknuto/ To ona, vzpomínám zamkla dveře za sebou. Ó ta bídnic! Měla s ním smlavena. Což nebyla tím strašidlem? není vlastně také už mrtva jako on? Oh ne, nerozlustím věc. Onať přece jen to vše byla skutečnost. Osílím - nejlépe zemřít, než tento nesnesitelný chaos. /Kvoucím, šiléným hlasem/ ale dříve, vy strašidlo mizerné, promluví s vami jak se sluší a patří. /Vytáhne dyku a revolver. Louá dveřmi, kope do nich - marné. Za okamžik/ Ale vždyť mám druhý klíč. /Horezpadem jej hledá/ Nenajdu jej jsem bezhlavý a ona, to druhé strašidlo, přijde každou chvíli

Hlas Viktorie /z dálky/Už jdu,už jdu!

Edgar Jde.A on tedy u stolu sedí v tom ranním,
děsném polosvitu stále...Ale židle se
otočila a zcela viditelně postupuje
ke mně.

Výkřik z venčí Už jdu,už jdu!

/Zazní rychlé kroky na chodbě/

Edgar Teď jde chodbou?Jistě si vzala ten dru-
hý klíč!/Ozve se rachocení klíče v zám-
ku/Vskutku./Pozdvihnuv revolver/No pojd
ty strašidlo!Ty nejpodleušší vyvrheli,
proradná děvko!

/Otevrou se prudce dveře,vstoupí Vikto-
rie oděná jako dříve, jen zástěrka chy-
bí.Třeskne výstřel.Viktorie kácí se po-
malu k zemi/

Edgar /Šíleným hlasem/Hurá,hurá!Tady leží ješ-
ten fantom, a ten druhý lehne se vedle
něho./Otočí se s revolverem opět pozdvi-
ženým/Zmizel!Dobře jsi udělal prase
starý!A dobře uděláš /Zamává revolve-
rem/,neobjevíš-li se už nikdy!

Viktorie /Za jeho zády slabounkým,sténavým hla-
sem/Edgare,miláčku,cos mně-to-udínil-?

Edgar /Obrátí se k ní,stále ještě divoce/Tys
tu s ním byla!Celou tu dobu!Hanebnice!

Viktorie Co - pra - víš? By-la jsem-doma - usnu-
la - jsem -

Edgar Tedy jsi s ním nebyla v kavárně?

Viktorie Kde - pak -

Edgar A proč jsi teď přišla?

Viktorie Pro-bu-dila jsem - se náhle,vla-sy mně
stá - ly - zdálo se mně - něco děsného
- o tobě,oblékla - jsem se - rychle a
bežela - k tobě -

Edgar /mírněji/Opravdů? /Chvílí tic o/

Viktorie /Pokouší se vstát,ale klesne nazpět/
Miláčku - umírám -

Edgar /Odnese ji na sv lože, rozepne na
prsou/Vždyť skoro ani nekrvácíš, nic to
nebude -

Viktorie To - je - tím - horší,krev vy-lévá se
- do hrud-níky,udusí - mne -

Edgar Drahoušku, dítětko - /Počne ji líbat/

Te učinila ta ďábelská moc, nemohu za to.
/Přikřejším hlasem/ Ale snad za to můžeš
ty! Ty byla dříve vědycky při něm proti
mně, ty najímala jsi úkladného vraha.
Přiznej se!

Viktorie Tváří v tvář smrti, přísahám ti, že to
není pravdy! Ty však byl od počátku
mým nepřítelem.

Edgar Zděl jsem se být jím jen proto, že ty
jsi mou lásku nespětovala. Vše zavinily
naše nesmyslné hrubé povahy, a jsme oba
za to více než krutě potrestáni. Miláčku,
odpusť, běžím pro lékaře, hned jsem s ním
zpátky.

Viktorie /S největší námahou, chraptivě/ Zůstaň!
Za okamžik jsem mrtvá. Již - již ji vidím,
tvář má bílou jako sníh - tam na prahu..
Obějmi mne raději si vydechnu v tvém ná-
ručí - -: /Zhrotní se na loži. Edgar obej-
me ji v divokém pláči/

Edgar Nezemřeš!.. Pohlédni na mne! Ach běda,
oči v sloupu nevidí mne již.. Viktorie
nejdražší, o zůstaň ještě! - Půjdu s te-
bou, půjdeme ruku v ruce do věčnosti -

Viktorie /Uprostřed chřaptění/ Mi-láčku/ Prudké
skytnutí, tělo její se natáhne jako
struna/

Edgar /Vyarátí se do výše a zařve jako dravec/
Mrtvá! Och...! Teď teprve vidím, jak jsem
ji miloval.. Musím za ní, za ní! Ha! /Ucho-
pí revolver/ pryč z tohoto světa, kde
je člověk, aniž to, slepec, ví, nejstrašněj-
ším otrokem a loutkou všech velkých a
malých ďáblů! Kde nic neví, nec nevidí
- vzhůru Tam, kde sen a skutečnost v jed-
no se slíjOU, kde to, co člověka zde činí
šilencem, stane se lůznou harmonií, slad-
kou poezií a krásou. Zde rozpínají po
mně ďábelské moci chápadla svá teď
strašlivější než dříve - teď, když jsem
sám. Ha, neček! jsem? netvor je už zase zde
/Ve dveřích do sousedního pokoje
objeví se polostěncově Benedikt/ Zde máš
prašivče! /Vystřelí, přízrak zmizí. Edgar
řve stále šilenceji, vyskočiv za ním/

Zmizel! Ale ne! tam sedí na stěně jako
moucha. /Třesne nová rána/ A teď leze po
stropě -. Hoj, hoj! /Vypálí do všech kou-
tů rány. Ozve se příšerný zvířecí checht
tot. / Nemizí, jen se chechtá. Však já vím,
jak na tebe vyzraju, jak tě jedině a
neomylně usmrtím! Ha, ha, ha, ha!
/Vypálí si do prsou dvě kule a klesá po-
malu/ Jaké to ohromné, sladké slunce vy-
chází přede mnou - - - - -

Opera.

Tato jednotvorka, majíc hlavním tematem
metafyzický vztah mezi snem a bděním, je
jistě mezi jednotvorkami unikem. Toto zde
je naprosto jen ~~známá~~ náčrtek, při
němž..mimo hlavní děj, může být změněno vše.
Jsou v něm známa opomenutí, rozpory atd.
Ale bylo nemožno, aby při zhematu tak těž-
kém, pouhá improvizace, za nepříznivých
tělesných dispozic nebyla značně nedokona-
lá. Tím slibnější je celá věc, tím význam-
nější může se stát - až bude zpracována.

V lednu 1928

L.K.